

EL GRAFIT, MOVIMENT SOCIAL CONTEMPORANI

MARTA CAMPS BARTROLÍ

Sovint es pensa que el grafit (*graffiti*) és una pràctica contemporània sorgida arran d'algun moviments anti-sistema, però res més lluny de la realitat. L'exercici d'aquesta pràctica es remunta a la prehistòria. Tan sols cal donar un cop d'ull a les coves rupestres, plenes d'inscripcions, gravats etc., per adonar-se que això és cert i que l'impuls vital que empenyia l'home primitiu a aquesta pràctica responia a l'instint més bàsic de comunicació. La necessitat que tenim els humans d'expressar els nostres sentiments, emocions, reivindicacions i, en general, els nostres pensaments és el que ha fet que aquest impuls o moviment continuï present avui dia.

Però sí que podem dir que el grafit, com a moviment social contemporani, va néixer a Nova York i Filadèlfia cap als anys 60. Els grups d'adolescents dels barris perifèrics de les ciutats van començar a escriure els seus noms a les parets utilitzant pseudònims. En aquella època, s'anomenava *writting* i encara no s'utilitzava el nom de *graffiti*. A poc a poc, les signatures es van anar convertint en peces més grans amb farcit, traç, ombres, etc. i el moviment es va estendre per tots els Estats Units.

A Europa, el moviment iniciat a mitjan anys 80 va portar el grafit gràcies al *hip hop*, lligat amb el *breakdance* i més tard amb el *rap*. Fins i tot, les mateixes entitats que el van prohibir en el seu moment, van acabar sent promotores de moltes activitats i cedint llocs per practicar-lo de manera legal. D'aquesta manera, l'art del grafit ha passat

a formar part dels nostres carrers, barris i ciutats... en un món on el poder de la imatge està a l'ordre del dia.

A l'àrea metropolitana de Barcelona, els primers grups que utilitzen el grafit apareixen a mitjan anys 80 i a la nostra ciutat, Igualada, als anys 90 també es va produir aquest interès i aquesta necessitat d'expressió artística. En són dos puntals, des de l'any 1992, en Chema Ballester i més tard, l'any 2000, Georgina Franquesa, que caminen i gaudeixen junts d'aquesta expressió artística.

Ens vam conèixer fa prop de vuit anys, quan ells ja començaven a destacar en aquest art urbà amb els seus colors impactants i el seu traç enèrgic i propi. Aquesta és una de les qualitats del seu treball que el fa únic: com que deixa la seva empremta i el seu estil saps, des del primer cop d'ull, que aquelles lletres o figures són d'ells.

És tot un plaer veure'ls treballar i, si algú té encara un petit dubte a definir el grafit com a art, li recomano que prengui nota de tota la preparació anterior que suposa el fet de plasmar després en una paret el que volen expressar.

Primer de tot hi ha la creació de l'esbós amb llapis i paper del que serà l'obra definitiva, retocs, canvis, proporcions..., tot allò que després es transformarà en aquestes explosions de colors i ombres que són les seves peces. Tot seguit realitzen una acurada tria de les gammes de colors amb les quals treballaran, que és una bona manera de donar uniformitat i qualitat a les peces dels diferents integrants del grup i que segueixen tots els

qui s'apunten a pintar aquell dia concret. Un cop arriben a l'espai triat, el que primer fan sempre és blanquejar la paret amb pintura plàstica per tal que l'esprai quedi més fixat i duri el major temps possible. I finalment la part més creativa i important, pintar i fer real l'esbós inicial.

Durant aquests vuit anys han viscut moments intensos, de col·laboració amb altres artistes, de compartir bons moments parlant o pintant. La participació en festivals internacionals com el de Sabadell anomenat Walls Talk, entre d'altres, els ha permès fer moltes amistats amb altres artistes que també els han visitat per tal de pintar conjuntament.

Paral·lelament al grafit, en Chema i la Georgina sempre s'han mostrat inquietos per tot allò relacionat amb el món de l'art i van començar també a pintar sobre altres suports, com teles i fustes. Aquesta altra vessant els serveix per fer menys feixugues les temporades que, per un motiu o altre, no poden pintar a l'aire lliure. D'aquesta manera la pluja, el fort vent o el fred gelat de l'hivern no frenen la seva creativitat i això els permet continuar dedicant-se a allò que més els omple. Fruit d'aquest treball van sorgir de mica en mica oportunitats per exposar la seva obra en sales d'exposicions, bars i botigues relacionades amb el món del grafit. Així, els inicis van ser al bar Tropic, al Jess (Hot Blues), al Vinnart, a la Sala d'exposicions i a la Kaserna d'Igualada, a la Fonda de Capellades i a la botiga Anden de Barcelona, entre d'altres.

Aquest període també ha estat una etapa de lluita, de treball constant i sense defallir de trucar a les portes que els poguessin obrir les parets de la seva ciutat, Igualada, tal com s'havia fet temps enrere en altres ciutats com Terrassa, Sabadell o Valls.

La necessitat d'expressar-se i de poder plasmar el seu art a la seva ciutat ha fet que no es desanimessin, tot i que a vegades la resposta era més aviat ambigua. Gràcies a l'equip de la Kaserna i al regidor de Joventut de l'Ajuntament d'Igualada,

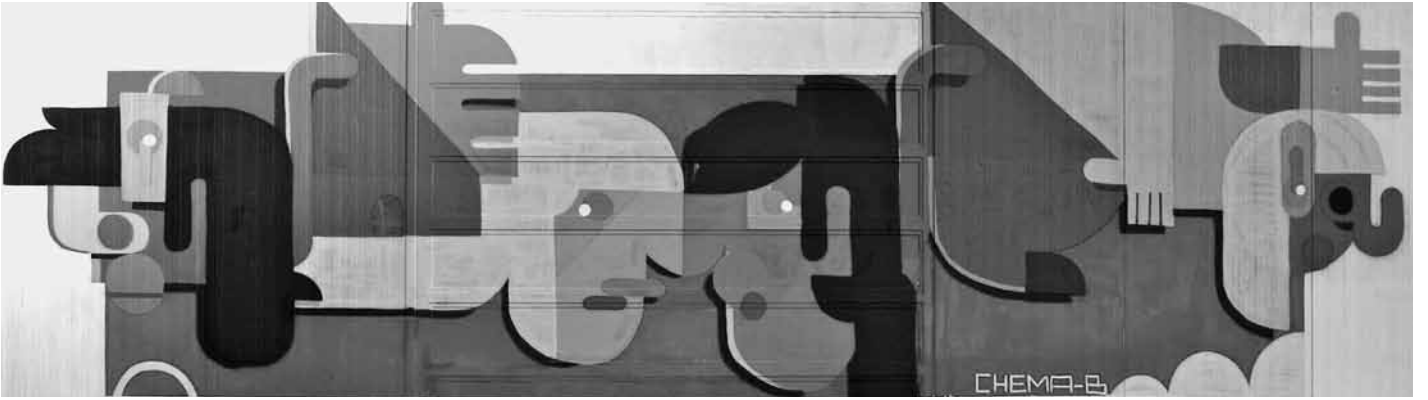
Joan Requesens, finalment han aconseguit una fita molt important per a tots els amants i artistes del grafit: des del passat mes de maig, a la ciutat disposen de dues zones amb parets on està permès fer art urbà. Concretament es tracta de tot el mur de contenció del carrer del Rec i també les parets de la part del recinte esportiu de les Comes on hi ha l'*skatepark*.

Aquesta nova etapa ha coincidit amb la creació del grup 999 Colors, on s'apleguen diversos artistes del grafit i on trobem també en Chema i la Georgina, sempre disposats a donar a conèixer aquest món a tothom a qui li agradi l'art i en vulgui gaudir tot passejant pels carrers d'Igualada.

MARTA CAMPS BARTROLÍ (Igualada, 1973) és bibliotecària i llicenciada en Història de l'Art i Biblioteconomia i Documentació per la Universitat de Barcelona.

ART: PASSIÓ I ACCIÓ

MAGDA NINOT GUITART

Vespre de tardor a la plaça de l'Ajuntament. Embolcallats dins de les últimes vesprades tèbies, aprofitem una terrassa. Copa de vi per a tots, diferents aromes i colors. Encetem el primer tema de conversa. Pregunta: per què aquesta necessitat de plasmar el vostre nom tantes vegades i a tants llocs?

Sento com la passió comença a polsar les seves paraules. Escollir el teu nom artístic és important, és una primera elecció personal molt més a prop de la teva identitat que possiblement el nom escollit pels teus pares. El ser humà canvia contínuament, sempre en plena transformació personal en un món que també es trasmuda, ara encara molt més ràpid. Aquesta transformació-mutació constant és el que fa que el nostre nom, com a essència, evolucioni i així els colors, la tipografia, els volums siguin la clau per mostrar i manifestar, primer per un mateix i després al món, la nostra evolució com a artistes.

Avui fa un fred que pela, busquem un ambient al més càlid possible en una tarda d'hivern. El trobem al final d'un petit i estret passatge decorat per cagarades de coloms: tot plegat té aquell encant genuí dels racons més vells de les ciutats. Pinta de cervesa de blat i xerrada. Avui el Chema està concentrat en la tria dels colors per sortir demà a pintar. Veus en la seva cara aquell qui busca inspiració en la il·luminació del sostre i mig embadalit gesticula un sí de tant en tant, per fer veure que també hi és. La Georgina riu, expressa com és d'important per a tots dos poder sortir a pintar cada cap de setmana. A vegades també pinten per

a encàrrecs: locals, botigues, habitacions de nens. Plasmar el que se'ns demana dins del grafit pot resultar molt fàcil i sorprenent, sobretot quan el client ens deixa fer. Cada paret blanca, cada mur, és per a nosaltres una nova oportunitat d'expressió artística. Pregunta: parets que pertanyen a algú, les que no... totes són bones per pintar? Els inicis del grafit van ser aquests, transgressors. Buscaven la il·legalitat marcant territoris, més quantitat i menys qualitat. Ara ho emparaulem amb l'Ajuntament, hi ha comunicació i tots hi sortim guanyant; molta més qualitat artísticament parlant, un aparador obert les 24 hores tot l'any i una nova signatura de ciutat molt més oberta i plural.

Primavera. Tapes i vi tèrbol a la barra d'un bar davant de l'Ateneu: aquí agraïm que sempre estigui tot igual. De vegades es qüestiona el fet de perdre autenticitat i puresa pel fet de combinar els grafitos amb altres tipus d'expressió artística. Com ho veieu? Tots dos estan d'acord que és com voler separar el dia i la nit, quan un sempre obre pas a l'altre. Emulsió, sintonia, harmonia... tot s'unifica en una unitat de creació, en una inspiració creativa. Tots dos han exposat tant a Igualada com a Barcelona.

Dia de molta calor a Barcelona, adrogueria al Raval i el Chema embogit davant un expositor de retoladors de dues puntes; sembla que ja estigui projectant allí mateix el pròxim quadre. Els separa per gammes i col·loca perfectament cada color en el lloc que ocupa la seva personalitat. Sortim, passejada llarga i la bossa plena

del material enganxada a la seva mà: agafa fort la seva joia més preuada. Dinar a un tailandès i conversa profunda.

L'autoestima d'un artista, el valor que dóna a la teva obra, en definitiva posar preu al teu art, no és gens fàcil. A la Georgina la fa feliç que de la seva obra acolorida en puguin gaudir com més llars possibles millor i creu que un preu més assequible ho afavoreix; per això, en aquesta línia, també li agrada el grafit. El Chema no ho té tan clar; és l'art tan subjectiu i efímer. Què ho fa, que un quadre tingui un preu o bé un altre? El teu currículum, la tècnica, sorprendre, emocionar, el teu bagatge professional, la sort i fortuna, l'autovaloració de l'artista? Possiblement no hi ha una sola resposta.

Atemporal i en majúscula és la gran estimació que tenen per aquesta professió, pels seus companys, per la gran estima i el reconeixement que es tenen uns i altres. També el respecte a tots: els iniciats i els més reconeguts.

MAGDA NINOT GUITART (Igualada, 1966) és directora del centre Hidramar-Salut. Terapeuta vibracional i holística. Professora de ioga, meditació i gestió emocional.

L'STREET ART A IGUALADA

«CHEMA-B I GIORE» són els nostres noms artístics dintre el món del art urbà.

A principis dels anys 90 començàvem a fer els primers passos dintre d'aquest moviment artístic que, en aquells anys, no era gaire ben vist.

Ara sembla que la gent s'adona que les ciutats o qualsevol lloc a l'aire lliure pot ser com un gran museu on artistes de renom o no, dins el que coneixem com l'art urbà, plasmen les seves obres. Nosaltres pensem que això és bo.

Tot ho hem après al carrer, nosaltres i altres amics, sortint a pintar junts: això t'ajuda, aprens tècniques i codis nous i així vas desenvolupant i definint la teva obra. L'acadèmia és el carrer, els mestres els teus companys.

Ja fa bastants anys que l'art urbà del carrer ha passat a les galeries del carrer a formar part de qualsevol lloc. Nosaltres hem exposat en galeries de Barcelona, Sabadell, Igualada, i també en locals d'arreu de Catalunya i Espanya.

Però el carrer és casa nostra i per aquest motiu hem estat pintant per Europa participant en festivals de nivell nacional i internacional del món del grafit.

Després de molts anys, Igualada descobreix que tots els mals pensaments que li suggeria la paraula «graffitti» no eren tan certs, que poden canviar, i s'han evaporat quan han pogut veure aquestes obres d'art urbà i poden contemplar la gran varietat d'estils i formes que pot arribar a tenir. El color i la força de les imatges poden fer una ciutat més alegre i viva.

CHEMA-B (Igualada, 1975)

GIORE (Igualada, 1973)

